

PREZYDENT MIASTA OŚWIĘCIM

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA OŚWIĘCIM

LATA 2017 - 2018

Karolina Binieta
Kucharska
11. IV 2019
Piotr Hefi

Opracowanie:

Wydział Architektury i Urbanistyki

Oświęcim, kwiecień 2019r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Oświęcim na lata 2015-2018 został uchwalony Uchwałą Rady Miasta Oświęcim Nr XIII/226/15 z dnia 15 września 2015r.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U z 2019r. poz. 506) gminy w zakresie zadań własnych realizują sprawy dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art 7 ust 1 pkt 9). Obowiązek sporządzenia Gminnego Programu nad Zabytkami nakłada na gminę ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U z 2018r. poz. 2067). Zgodnie z art 87 w/w ustawy prezydent miasta sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

Gminny Program jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania w gminie (planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego itp.). Nie stanowi aktu prawa miejscowego, lecz jest dokumentem polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

Program opieki nad zabytkami stanowi podwalinę współpracy między samorządem gminy, właścicielami zabytków i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Współpraca ta rozwijana w kolejnych latach powinna przynieść lokalnej społeczności wymierne korzyści – zachowanie naszego dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń. Program dotyczy zatem sfery działań pro rozwojowych, która ma na celu poprawę funkcjonowania materialnego dziedzictwa kulturowego, decydującego w znacznym stopniu o walorach i zasobach miasta.

W myśl art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami: z realizacji programów prezydent miasta sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie miasta.

W latach 2017 – 2018 Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków nie objął żadnego dodatkowego obiektu budowlanego – na terenie miasta Oświęcim - rejestrem zabytków.

Obecnie rejestrem zabytków objęte są następujące zabytki nieruchome:

L.p	Obiekt zabytkowy	Adres	Nr. rejestru	Własność
1.	Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny.	ul. Dąbrowskiego 5	LAK.11-Bi-6-Kr/33 z dnia 26.10.1933 r.	wyznaniowa
2.	Zamek Książąt Oświęcimskich wraz z wieżą obronną oraz teren wzgórza zamkowego.	ul. Zamkowa 1	A-279/78 z dnia 27.02.1978 r.	GMO komunalna
3.	Cmentarz Rzymsko – Katolicki parafii pw. Wniebowstąpienia Najświętszej Marii Panny powstały około połowy XIX wieku wraz z murem ogrodzeniowym z pierwszej połowy XX wieku, bramą, kaplicą i domem przedpogrzebowym oraz nagrobkami powstałymi w drugiej połowie XIX w i pierwszej połowie XX w w granicach muru cmentarnego. Ochronie podlega również istniejący starodrzew.	ul. Dąbrowskiego	L.dz. KL.IV-5340/61/86 A-465 z dnia 05.12.1986 r.	wyznaniowa
4.	Układ urbanistyczny Oświęcimia z XIV/XV wieku.		A-483/87 z dnia 11.02.1987 r.	wyznaniowa/ komunalna/ prywatna/ Skarb Państwa
5.	Kościół Matki Bożej Bolesnej wraz z Domem Zakonnym ss. Serafitek, terenami otaczającymi, w tym z ogrodem.	pl. Kościuszki 8	A-543/87 z dnia 22.12.1987 r.	wyznaniowa
6.	Zespół Klasztorny Salezjanów (d. Dominikanów) wraz ze strefą ochronną w	ul. Jagiełły 8	A-644/89 z dnia	wyznaniowa

	skład którego wchodzi- kościół pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych, kaplica św. Jacka, klasztor, drzewostan.		04.09.1989 r.	
7.	Budynek murowany, dawny Ratusz pochodzący z 2 ćw. XIX w – Dom Ślebarskich.	Rynek Główny 14	A-645/89 z dnia 06.09.1989 r.	Skarb Państwa
8.	Budynek – kamienica mieszczańska wraz z oficyną mieszkalną z XIX-XX w.	Rynek Główny 8	A-665/91 z dnia 19.06.1991 r.	prywatna
9.	Bocznica kolejowa i rampa rozładownicza na terenie Dworca Towarowego Zachodniego.		A-672/91 z dnia 06.07.1991 r.	Skarb Państwa
10.	Kaplica- mauzoleum wzniesiona końcem XVIII wieku wraz z parkiem krajobrazowym i ogrodem założonym w końcu wieku XVIII i początku wieku XIX stanowiące część założenia dworsko- parkowego w Dworach k/Oświęcimia oraz budynek dworu, stajni cugowej, stodoły i spichlerza .	ul. Zwycięstwa	A-607/94 z dnia 16.10.1994 r.	GMO komunalna
11.	Cmentarz wyznania żydowskiego powstały na przełomie XIX i XX wieku wraz z ogrodzeniem i bramą, nagrobkami, grobowcami oraz zielenią.	ul. Dąbrowskiego	A-618/94 z dnia 18.10.1994 r.	wyznaniowa
12.	Były Nazistowski Niemiecki Obóz Koncentracyjny i Zagłady Auschwitz-Birkenau wraz z historycznymi ogrodzeniami, wszystkimi zabudowaniami i urządzeniami, które znajdują się na terenie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Są to: komora gazowa i krematorium I, Ściana Straceń, baraki murowane i drewniane, bloki więźniarskie, ogrodzenia, wieżyczki wartownicze.		A-714/95 z dnia 02.08.1995 r.	Skarb Państwa
13.	Budynek dawnej synagogi wzniesiony w 1900 r przy placu ks. J. Skarbka.	pl. J. Skarbka 3	A-725/97 z dnia 04.08.1997 r.	wyznaniowa
14.	Budynek SS Küche położony przy ul. Kolbego 2 w Oświęcimiu	ul. Kolbego 2	A-116/M z dnia 17.10.2007 r.	Skarb Państwa
15.	Historyczny zespół budynków d. Zakładów Zbożowo Młynarskich i Zakładów Tytoniowych	ul. Kolbego, prof. J. Szajny i Legionów	A-173/M z dnia 12.01.2009 r.	Skarb Państwa/prywatna
16.	Bocznica kolejowa „Baraki” wraz z jej odgałęzieniem – bocznica kolejową „Do Monopoli”	przy ul. Leszczyńskiej	A-700/M z dnia 08.06.2009 r.	Skarb Państwa/prywatna/komunalna

W Gminie Miasto Oświęcim prowadzona jest Gminna Ewidencja Zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych Wojewódzką Ewidencją Zabytków. Ewidencja gminna zawiera **187** kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu

miasta. Ewidencja obejmuje niewpisane do rejestru zabytków dzieła architektury i budownictwa, obiekty techniki oraz miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne. Ewidencją zostały objęte zabytki architektury i budownictwa: zespoły i obiekty o istotnych, lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych oraz zabytki archeologiczne. W założeniu ewidencja ma być dokumentem otwartym, w miarę potrzeb aktualizowanym. Do ewidencji gminnej dołączone są karty adresowe obiektów wpisanych do rejestru zabytków jak również historycznych zespołów budowlanych, układów zieleni zabytkowej i krajobrazu kulturowego. Karty sporządzone są w formie wydruków z wklejoną dokumentacją fotograficzną.

W dniu 24 stycznia 2012r. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie pismem znak: OZKr.5133.1.2012DW potwierdził, że wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków jest zgodny z wojewódzką ewidencją zabytków i może stanowić podstawę do sporządzenia lub aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, programu opieki nad zabytkami oraz wydawania decyzji w sprawach ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, kolejowej lub lotniska celu publicznego.

Wpis zabytków nieruchomości do Gminnej Ewidencji Zabytków sam w sobie nie stanowi formy ich ochrony, jednakże – obok zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia oraz parków kulturowych – stanowi podstawę do objęcia tych zabytków ochroną w formie zapisu w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W okresie sprawozdawczym nie wpisano żadnego obiektu do gminnej ewidencji zabytków. Natomiast w dniu 14.09.2018r. na wniosek tut. Urzędu Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie pismem znak: OZKr.5133.60.2018DW wykreślił z ewidencji chałupę drewnianą położoną w Oświęcimiu przy ul. Zwycięstwa 149 – z uwagi na bardzo zły stan techniczny, wymagający rozbiórki.

Główne cele polityki gminnej związanej z ochroną zabytków

W Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Oświęcimia wyznaczono następujące cele:

CEL I.	WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU OBIEKTÓW HISTORYCZNYCH I ZABYTKOWYCH MIASTA OŚWIĘCIM
CEL II.	PROMOCJA ZABYTKÓW I WALORÓW PRZESTRZENI KULTUROWEJ MIASTA
CEL III.	POSIADANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W REJONIE RYNKU GŁÓWNEGO I ZAMKU

Podstawowym celem, który wyznaczono w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Oświęcim na lata 2015-2018 – jest **„Wykorzystanie potencjału obiektów historycznych i zabytkowych miasta Oświęcim”**. Głównym celem jest wyprowadzenie centralnej części miasta ze stanu kryzysowego i wyeksponowanie jego walorów historycznych zarówno dla wydłużenia czasu pobytu turystów, ale także dla podniesienia poziomu życia mieszkańców i jakości usług

publicznych. W ramach pierwszego celu wyznaczono następujące kierunki działań:

- Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków;
- Zintegrowanie systemu ochrony zabytków.

A powyższym kierunkom działań przypisano konkretne zadania:

Kierunki działań	Zdania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	<p>1) remonty i modernizacja budynków mieszkalnych i usługowych będących w miejskim zarządzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rynek Główny 4, - Mickiewicza 2 i 4, - Sienkiewicza 3 i 4, - Pl. Kościuszki 1 i 5, - ul. Jagiełły 22 i 26, - ul. Krasickiego 4 i 6, - ul. Zamkowa 3, <p>2) wykorzystanie pustych i zdegradowanych przestrzeni w kwartałach zabudowy w centrum miasta do budowy obiektów mieszkalnych lub użyteczności publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - rejon ul. Dąbrowskiego, - ul. Stolarska, - zbieg ul. Dąbrowskiego i Joselewicza, - ul. Zamkowa <p>3) poprawa jakości życia mieszkańców Starego Miasta (poprawa bezpieczeństwa, wyprowadzenie funkcji mieszkań socjalnych, zmiana sposobu ogrzewania, modernizacja układów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej);</p>
Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków	<p>1) adaptacja budynku dawnego ratusza miejskiego z XIXw. - Rynek Główny 2 pod działalność muzeum oraz cele muzealno-wystawiennicze,</p> <p>2) adaptacja podziemi Rynku Głównego (zabytki z XVIw) na cele muzealno-wystawiennicze,</p> <p>3) realizacja tuneli pod wzgórzem zamkowym w celu udostępnienia ich dla zwiedzających,</p> <p>4) iluminacja obiektów zabytkowych,</p> <p>5) renowacja wiat przystankowych na terenie Starego Miasta</p>
Zintegrowanie systemu ochrony zabytków	<p>1) aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i weryfikacja zapisów w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz panoram i przedpoli widokowych miejsc o szczególnych wartościach;</p> <p>2) kontynuowanie dofinansowań - z budżetu gminy - prac konserwatorskich przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z uchwałą Nr L/935/14 Rady Miasta Oświęcim z dnia 26.03.2014r;</p> <p>3) realizacja zadań z zakresu opieki nad zabytkami wynikających ze Strategii Rozwoju Miasta Oświęcimia, Oświęcimskiego Programu Rządowego; Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego, Wykazu wieloletnich przedsięwzięć na lata 2015-2018;</p>

W latach 2015-2016 (w poprzednim okresie sprawozdawczym) podjęto następujące działania:

1. Rynek Główny 4 – zlikwidowano ogrzewanie piecowe w lokalach mieszkalnych, wykonano instalacje c.o. z włączeniem mieszkań do sieci PEC,
2. Sienkiewicza 3 – remont elewacji wschodniej wraz z wymianą stolarki okiennej oraz remont

drewnianych schodów na klatce schodowej,

3. *Jagielly 26 – remont elewacji od strony zachodniej oraz wykonanie węzłów sanitarnych w mieszkaniach,*
4. *Krasickiego 6 – remont elewacji wschodniej oraz wymiana stolarki okiennej,*
5. *Zamkowa 3 – przebudowa wieżby dachowej wraz z wymianą pokrycia dachu oraz wykonaniem remontu elewacji.*

Obecnie podjęto następujące prace mające na celu zahamowanie procesu degradacji obiektów zabytkowych:

1. Rynek Główny 4 – remont elewacji od strony południowej i wschodniej budynku wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej na klatce schodowej.
2. Jagielly 22 oraz Jagielly 26 – wykonano projekty budowlane modernizacji budynków wraz z remontem elewacji, uzyskano pozwolenia konserwatorskie. Realizacja robót nastąpi w późniejszym czasie (po zabezpieczeniu środków finansowych w budżecie miasta).
3. W celu poprawy jakości życia mieszkańców, zgodnie z uchwałą antysmogową Miasta Oświęcim w 2018r. zrealizowano zadania związane z uciepłowieniem mieszkań komunalnych w następujących budynkach:
 - Sienkiewicza 3 – w 9 lokalach mieszkalnych,
 - Solskiego 4 – w 9 lokalach mieszkalnych,
 - Plac Kościuszki 16 - w 9 lokalach mieszkalnych,
 - Zamkowa 3 – w 6 lokalach mieszkalnych,Rynek Główny 4 – w 4 lokalach mieszkalnych.
4. Prowadzone jest wykwaterowanie najemców lokali socjalnych z budynków przy ul. Mickiewicza 2 i 4. Po zakończeniu tego procesu zostanie zrealizowany remont kapitalny tego obiektu przez OTBS Sp. z o. o.
5. Przebudowa nawierzchni ulic w centrum Starego Miasta: Piastowska, Mały Rynek, Klasztorna, Mickiewicza, Stolarska, Solskiego - w zakresie: nawierzchni jezdni, chodników zjazdów, placów, małej architektury, zieleni oraz wymuszonych tymi pracami dodatkowymi i niezbędnymi przebudowami i rozbudowami elementów kanalizacji deszczowej i sanitarnej oraz odnowieniem istniejącego oświetlenia ulicznego, połączonych z zabezpieczeniami sieci ciepłowniczej, wodociągowej, gazowej, elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej, łącznie z regulacją wysokościową pokryw studni, zasuw i skrzynek dostępu do sieci. W trakcie robót prowadzony był nadzór archeologiczny.
6. Przebudowa ul. Jagielly - od ul. Św. Jana Bosko do ul. Przecznej - w zakresie remontu: nawierzchni jezdni, chodników, zjazdów, oświetlenia ulicznego, muru oporowego podtrzymującego odcinek chodnika, małej architektury, zieleni oraz elementów kanalizacji deszczowej, sanitarnej i ogólnospławnej. W trakcie robót prowadzony był nadzór archeologiczny.

W poprzednim okresie sprawozdawczym w latach 2015-2016 w ramach podjętych działań zwiększających atrakcyjność zabytków realizowano inwestycje:

1. *Adaptację pomieszczeń budynku przy ul. Rynek Główny 2 na potrzeby muzeum oraz Centrum Informacji Turystycznej. Prowadzono prace związane z projektem przystosowania budynku XIX wiecznego ratusza na cele muzealno-wystawiennicze.*
2. *Wykonanie projektu budowlanego dla „Przebudowy tuneli pod wzgórzem zamkowym w zakresie dostosowania do potrzeb udostępnienia zwiedzającym”. Opracowano koncepcję "Interaktywnej trasy historycznej w podziemiach wzgórza zamkowego w Oświęcimiu".*
3. *Prace konserwatorskie podziemnych relikwów ratusza na płycie Rynku Głównego Prace konserwatorskie podziemnych relikwów ratusza na płycie Rynku Głównego wykonane zostały w latach 2015-2016.*

Obecnie w ramach podjętych działań **zwiększających atrakcyjność zabytków** zrealizowano inwestycje:

1. Oficjalne otwarcie Ratusza wraz z wernisażem nowej wystawy odbyło się 20 lipca 2018 r. Promocji wydarzenia towarzyszyły liczne atrakcje, m.in. koncerty, animacje dla najmłodszych, oraz widowisko teatralne. Wystawa została udostępniona bezpłatnie w pierwszy weekend działalności Muzeum. **Powstała nowa wystawa stała: „W przestrzeniach historii. Dzieje Miasta Oświęcimia”**. Wystawa obejmuje przestrzenie zlokalizowane na trzech kondygnacjach budynku:
 - Piwnica (pow. 60m²) prezentuje okres średniowiecza – od początku osadnictwa do końca XV w.;
 - Parter (pow. 80 m²), w tej przestrzeni zostały udostępnione dla zwiedzających trzy cele więzienne nawiązujące do całości historii budynku – od aresztu miejskiego z XIX w. poprzez okres okupacji, aż do okresu powojennego. Dodatkowo na parterze znajduje się atrium, gdzie zamontowano nowoczesną instalację z ruchomymi pierścieniami, na których umieszczono nazwę „Oświęcim” w różnych językach.
 - I piętro (pow. 146 m²) prezentuje historię miasta od wieku XVII do współczesności.
2. Przebudowa tuneli pod wzgórzem zamkowym w zakresie dostosowania do potrzeb udostępniania zwiedzającym wraz z zabezpieczeniem wzgórza zamkowego i muru oporowego w Oświęcimiu. W dniu 04.09.2017r. Miasto podpisało umowę o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. W ramach prowadzonej inwestycji, wzgórze zamkowe zostało zabezpieczone za pomocą kotew gruntowych i siatki ze stali nierdzewnej. Wykonano również pale wzmacniające mur oporowy od strony ul. Dąbrowskiego oraz żelbetowe oczepy przy opasce granitowej zamku od strony wschodniej. Wszystkie te prace mają na celu skuteczne zapobieganie zjawisku osuwania się wzgórza i ewentualnym skutkom jego oddziaływania na zabytkowy obiekt zamku i wczesnośredniowiecznej wieży. W ramach zadania wykonano także odwodnienie i drenaż od strony południowej wzgórza, naprawę nawierzchni z kostki granitowej oraz nasadzenia zieleni. Obecnie trwają prace budowlane w zakresie przebudowy tuneli pod wzgórzem zamkowym. Po wykonaniu tych prac planowana jest aranżacja tuneli na podstawie projektu wykonawczego, opracowanego w 2018 r. Wykonanie całości prac objętych umową planowane jest do końca września 2019 r.
3. W sprawie adaptacji podziemi Rynku Głównego trwają konsultacje dotyczące opracowania przyszłej koncepcji wystawienniczo – muzealnej. Obiekt jest monitorowany przez uprawnionego konserwatora i pod zarządem Muzeum Zamek w Oświęcimiu.
4. W styczniu 2018r. opracowana została inwentaryzacja schronów i innych obiektów militarnych z okresu II wojny światowej na terenie miasta Oświęcim. Objęto nią 80 obiektów. Planuje się przekazanie schronu przeciwlotniczego z 1944r. położonego przy ul. Dąbrowskiego - Stowarzyszeniu na Rzecz Zabytków Fortyfikacji „Pro Fortaliciu” w celu dokonania aranżacji i adaptacji dla potrzeb udostępnienia zwiedzającym.
5. Kontynuowana jest iluminacja obiektów – Zamku oświęcimskiego oraz Ratusza.

Ochrona zabytków, którą wyznaczono w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami – odbywa się na kilku poziomach. Obejmuje nie tylko działania zmierzające do poprawy substancji, wyeksponowania zabytku, ale także szereg działań w sferze projektowej i finansowej. W latach 2017 – 2018 podejmowano liczne działania zmierzające do **zintegrowania systemu ochrony zabytków**. W ramach tych działań zarówno przygotowywano dokumenty planistyczne z zakresu zagospodarowania przestrzennego, dokumentacje projektowe z zakresu prawa budowlanego, jak i działania zmierzające do pozyskania środków finansowych na poszczególne zadania. Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie miejscowym określa się obowiązkowo zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Zgodnie z art. 17 w/w ustawy organem właściwym do opiniowania i uzgadniania projektów planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego jest wojewódzki konserwator

zabytków w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Ustala on zapisy treści miejscowych planów, w zakresie spraw związanych z obszarami oraz obiektami zabytkowymi. Powyższa procedura stosowana jest w każdym przypadku opracowania studium i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego zmian.

W ramach zespolenia działań zmierzających na różnych poziomach, do ochrony zabytków - podjęto:

1. uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian:
 - uchwałę Nr XXXIII/625/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29.03.2017r. (Dz. Urz. z dnia 26.04.2017r. poz. 3042) w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Zwycięstwa,
 - uchwałę Nr XXXIII/626/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29.03.2017r. (Dz. Urz. z dnia 26.04.2017r. poz. 3043) w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Pod Borem,
 - uchwałę Nr XXXIV/655/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 26.04.2017r. (Dz. Urz. z dnia 16.05.2017r. poz. 3552) w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy 11 Listopada i ul. Zagrodowej,
 - uchwałę Nr XXXIX/735/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 30.08.2017r. (Dz. Urz. z dnia 5.09.2017r. poz. 5531) w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Ostatni Etap (Nicromet),
 - uchwałę Nr XLII/783/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25.10.2017r. (Dz. Urz. z dnia 7.11.2017r. poz. 6981) w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego północną część terenu pomiędzy ul. Szpitalną a Wysokie Brzegi,
 - uchwałę Nr XLII/784/17 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25.10.2017r. (Dz. Urz. z dnia 7.11.2017r. poz. 6982) w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Zwycięstwa, obejmującego działkę nr 3382 (szkołę),
 - uchwałę Nr XLV/859/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 31.01.2018r. (Dz. Urz. z dnia 9.02.2018r. poz. 1177) w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ul. Kościeleckiej, Pod Olszyną i Zagrodowej,
 - uchwałę Nr XLVIII/939/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25.04.2018r. (Dz. Urz. z dnia 8.05.2018r. poz. 3546) w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ul. Nadwiślańskiej (schronisko),
 - uchwałę Nr L/975/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 27.06.2018r. (Dz. Urz. z dnia 10.07.2018r. poz. 4897) w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Ostatni Etap,
 - uchwałę Nr LII/1000/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29.08.2018r. (Dz. Urz. z dnia 12.09.2018r. poz. 6038) w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu ograniczonego ul. Garbarską, Kilińskiego, Chodniki i Legionów,
 - uchwałę Nr LII/1001/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29.08.2018r. (Dz. Urz. z dnia 12.09.2018r. Poz. 6039) w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ul. Ceglanej (żłobek),
 - uchwałę Nr LIV/1031/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 26.09.2018r. (Dz. Urz. z dnia 10.10.2018r. Poz. 6789) w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ul. Fabrycznej i Stara Droga,
 - uchwałę Nr LV/1048/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 24.10.2018r. (Dz. Urz. z dnia 9.11.2018r. Poz. 7574) w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ul. Obozowej.
2. W monitorowanym okresie udzielono dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Środki zostały przyznane uchwałami:
 - uchwałą Nr XXXI/601/17 z dnia 22.02.2017r. dla Zgromadzenia Córek Matki Bożej Bolesnej (Siostry Serafitki), Oświęcim, Pl. Kościuszki 8 – na wykonanie robót mających na

celu podbicie fundamentów, odnowienie i uzupełnienie tynków, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej w budynku przy ul. Dąbrowskiego 10 (na działce nr 2400), w wysokości 40.000,00zł;

- uchwałą Nr XXXI/602/17 z dnia 22.02.2017r. dla Rzymskokatolickiej Parafii Wniebowzięcia NMP – na wykonanie dokumentacji konserwatorskiej wraz z projektem budowlanym ogrodzenia muru cmentarza wraz z bramą wjazdową, w wysokości 10.000,00zł;
- uchwałą Nr XXXI/603/17 z dnia 22.02.2017r. dla Towarzystwa Salezjańskiego Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. J. Bosko w Oświęcimiu – na dalsze prace konserwatorsko-budowlane we wnętrzu kaplicy św. Jacka w Oświęcimiu, w wysokości 50.000,00zł.
- uchwałą Nr XLV/861/18 z dnia 31 stycznia 2018r. dla Towarzystwa Salezjańskiego Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. J. Bosko w Oświęcimiu – na dalsze prace konserwatorsko-budowlane we wnętrzu kaplicy św. Jacka w Oświęcimiu, w szczególności: odtworzenie dekoracji malarskiej boniowania fragmentu ściany zachodniej, a także konserwacja marmurowego epitafrum, kamieniarki wsporników i schodów, posadzki, elementów metalowych -w wysokości 60.000,00zł.
- uchwałą Nr V/91/19 z dnia 27 lutego 2019r. dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu na prace przy elewacji nieużytkowanego obecnie budynku magazynowego dawnego Polskiego Monopolu Tytoniowego w Oświęcimiu przy ul. Kolbego – na zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku, w szczególności na roboty rozbiórkowe i demontaż istniejących niepotrzebnych elementów, rusztowania zewnętrzne, odgrzybianie ścian, ocieplenie ścian budynku, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej - w wysokości 30.000,00zł.
- uchwałą Nr V/90/19 z dnia 27 lutego 2019r. dla Towarzystwa Salezjańskiego Dom Zakonny – Zakład Salezjański im. J. Bosko w Oświęcimiu na prace przy Sanktuarium, w szczególności: remont dolnej części elewacji ceglano-kamiennej z dekoracją architektoniczną, konserwację portalu kamiennego wraz z płyciną, podstaw ceglanych fil, naprawę schodów, konserwację drewnianych drzwi wejściowych do kościoła i kancelarii – w wysokości 40.000,00zł.

Kolejnym celem, który wyznaczono w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Oświęcim na lata 2015-2018 – jest **promocja zabytków i walorów przestrzeni kulturowej miasta.** U podstaw wyznaczenia takiego celu stało przekonanie o konieczności zmiany wizerunku miasta i organizacji ruchu turystycznego, który skieruje turystów do odnowionego centrum miasta. Wśród osób przyjeżdżających zdecydowaną większość stanowią ludzie młodzi - uczniowie i studenci.

W ramach pierwszego celu wyznaczono następujące kierunki działań:

- Promocja zasobów dziedzictwa,
- Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki oraz działań kulturalnych,
- Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy.

A powyższym kierunkom działań przypisano konkretne zadania:

Kierunki działań	Zadania
Promocja zasobów dziedzictwa	1) organizacja międzynarodowych konferencji pokojowych dla różnych grup odbiorców; 2) współpraca z miastami partnerskimi w tym m.in.: wymiana młodzieży szkolnej i przedstawicieli organizacji pozarządowych; 3) przyznawanie nagrody honorowej „Ambasador Oświęcimia

	<p>Miasta Pokoju” wręczanej za wybitne działania w obszarze edukacji pokojowej;</p> <p>4) zwiększenie działań promocyjnych w zakresie postrzegania Miasta Oświęcim jako Miasta Pokoju m.in. dotyczących wspólnej promocji konferencji pokojowych organizowanych przez miasto i partnerów lokalnych.</p>
Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki oraz działań kulturalnych	<p>1) opracowanie i rozpowszechnienie oferty zwiedzania zabytków miasta i udziału w wydarzeniach kulturalnych;</p> <p>2) wprowadzenie usług przewodnickich po zabytkach miasta;</p> <p>3) wykonanie systemu dwujęzycznych tablic informacyjnych o zabytkach;</p> <p>4) odnowienie szlaku pieszego po Starym Mieście;</p> <p>5) montaż tablic informacyjnych na Starym Mieście z mapą i opisem najważniejszych zabytków;</p> <p>6) publikacja materiałów promujących zabytki i atrakcje turystyczne;</p>
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy	<p>1) upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych - znajomości zasad konserwatorskich, estetyki, obowiązujących przepisów i procedur, wspieranie odpowiedzialności właścicieli obiektów zabytkowych za posiadane mienie;</p> <p>2) uaktualnianie na stronie internetowej danych dotyczących obiektów zabytkowych i wpisanych do gminnej ewidencji zabytków;</p> <p>3) budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony zabytków oraz kształtowanie postaw promujących działania chroniące zabytki odczytywane jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości i tradycji;</p>

W latach 2017-2018 podjęto działania mające na celu **promowanie zasobów dziedzictwa** poprzez:

1. Organizację w 2017r. IV Oświęcimskiego Forum Praw Człowieka pt. „III Międzynarodowa konferencja Europa wobec wyznań XXI wieku. Bohaterowie i Antybohaterowie:” W forum wzięło udział kilkudziesięciu ekspertów, naukowców, dziennikarzy z kraju i Niemiec, Ukrainy, Litwy.
2. Przyznanie nagrody honorowej „Ambasador Oświęcimia Miasta Pokoju” wręczanej za wybitne działania w obszarze edukacji pokojowej. W 2018r. nagrodę otrzymał prof. Andrzej Zoll.
3. Współpracę z miastami partnerskimi w zakresie wymiany młodzieży szkolnej i przedstawicieli organizacji pozarządowych.
 - Wymiana OSP Oświęcim i Kerpen,
 - wymiana szkolna MG nr 2, MG nr 4
 - wymiana hokeistów z Oświęcimia i Dachau
 - wymiana piłkarzy Oświęcim – Breisach am Rhein.

W latach 2017 – 2018 podjęto szereg działań mających na celu **zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki oraz działań kulturalnych**. Muzeum Zamek w Oświęcimiu - w swojej misji przyjęło zadanie polegające na popularyzowaniu historii ziemi oświęcimskiej. W tym celu dla mieszkańców miasta i turystów muzeum corocznie przygotowuje odpowiednia ofertę kulturalną.

1. W latach 2017-2018 Muzeum organizowało wystawy czasowe:
 - Piękno na świątecznym stole. Ceramika Bolesławiec;
 - Oblicza miasta w obiektywie Romana Stopy;
 - Malarstwo moja pasja – wystawa prac T. Noworyty;
 - Na bursztynowym szlaku;

- Interferencje- wernisaż jednej pracy;
 - Pasy kontuszowe- atrybut polskiego stroju szlacheckiego;
 - Andrzej Patrycy Nidecki – humanista, filolog, oświeciminianin;
 - Rzeźba – Remigiusz Dulko
 - Pasy kontuszowe atrybut polskiego stroju szlacheckiego;
 - Twierdzą nam będzie każdy próg. Linie obronne II RP.;
 - Od lunety Galileusza po teleskopy kosmiczne;
 - wystawa rzeźby „Ephemeris” Ewy Janus;
 - Markowe malowanie;
 - Ludzie listy piszą.200 lat Poczty w Oświęcimiu;
 - Koronkowa robota. Piękno zapisane w tradycji.
2. Promowano wystawy stałe (Zamek, Ratusz): W Królewskim Mieście Oświęcimiu”, „Wnętrza mieszczańskie – przełom XIX i XX wieku”; „Archeologia”, „W przestrzeniach historii. Dzieje Miasta Oświęcimia”.
 3. Ponadto Muzeum w ciągu roku kalendarzowego organizowało: „Jarmark Kasztelański”, „Noc Muzeów”, „Święto miasta Historycznie”, „Rzeczy z duszą - Targowisko Staroci”, „Zamkowe Wieczory Muzyczne”.
 4. Muzeum organizowało ponadto warsztaty edukacyjno- historyczne: „Bez szkolnej ławy 2016/2017 oraz 2017-2018”; a także warsztaty okresowe:
 - ferie zimowe - „Panna Marzanna – o obrzędach przywoływania wiosny”;
 - W obozowisku Bractwa Milites – warsztaty edukacyjne;
 - Przepasani pasem kontuszowym. Moda polski szlacheckiej. - warsztaty edukacyjne;
 - warsztaty wiosenne „Od lunety do rakiety”;
 - wakacje na zamku „W świecie miniatur”;
 - warsztaty „Rakieta w kosmos”;
 - warsztaty jesienne „W starej poczcie – metody wysyłania wiadomości na przestrzeni wieków”;
 - oferta dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych - rok szkolny 2016/2017-„OŚWIĘCIM. MIASTO 2 KULTUR”;
 - rodzinne warsztaty z cyklu spotkań z tradycją (8 spotkań) – „Zamkowe Spotkania z Tradycją”.
 5. Podjęto ponadto szereg działań mających na celu ułatwienie ruchu turystycznego:
 - a) wydawanie broszur dla turystów m.in. zestawu ulotek informacyjnych polsko-angielskich informujących o zabytkach Starego miasta, Rynku Głównym oraz wydarzeniach tam odbywających się,
 - b) wydanie map dla turystów w wersji polskiej i angielskiej,
 - c) organizowano różnorodne przedsięwzięcia skierowane do mieszkańców oraz gości takie jak: Kino Letnie na Rynku, Festiwal Teatrów Ulicznych, Wspólne Śpiewanie, Jarmark Świąteczny.

Organizowano również wydarzenia mające na celu budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony zabytków oraz inicjatywy mające na celu kształtowanie postaw promujących działania chroniące zabytki odczytywane jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości i tradycji w ramach **Szerokiego dostępu do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy**. Przygotowano następujące wydarzenia:

1. Noc Muzeów w Oświęcimiu (ze współpracy z Muzeum Zamek, Muzeum Żydowskim, Centrum Romskim);
2. Wystawę w miejskich galeriach plenerowych:
 - wystawę „Oświęcim na starej fotografii”;
 - wystawę na Rynku Głównym, promującą edukację pokojową MDSM w Oświęcimiu.
3. Odnowienie Obelisku Niepodległości – Obecnie Pomnik Niepodległości – przy ul.

Dąbrowskiego.

4. Rozpoczęcie projektu pokojowego Aleja Drzew Pamięci, mającego w symboliczny sposób upamiętnić miejsca na świecie, w których doszło do okrutnych działań przeciwko ludzkości. W 2017 roku zasadzono drzewo z Guerniki, w 2018 roku zasadzono drzewo z Dachau.

Ostatni cel jaki określono w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Oświęcimia to **Posiadanie przestrzeni publicznych w rejonie Rynku Głównego i Zamku.** Rejon rzeki Soły obejmuje tereny zielone atrakcyjnie zlokalizowane wzdłuż brzegów rzeki. Stanowi teren zielony częściowo zalesiony. Zlokalizowane tereny wzdłuż rzeki Soły, pomimo znaczącej atrakcyjności i potencjału nie są wystarczająco zagospodarowane dla potrzeb zarówno lokalnej społeczności, jak i odwiedzających miasto turystów. W ramach powyższego celu wyznaczono następujące kierunki działań:

- Przystosowanie terenu Starego Miasta do realizacji imprez plenerowych i dostosowaniu terenu do powszechnie obowiązujących standardów realizacji przedsięwzięć plenerowych
- Wykreowanie miejsc rekreacji i integracji społecznej – atrakcyjne zagospodarowanie brzegów rzeki Soły i organizacja zdarzeń sportowo-kulturalno-edukacyjnych.

A powyższym kierunkom działań przypisano konkretne zadania:

Kierunki działań	Zadania
Przystosowanie terenu Starego Miasta do realizacji imprez plenerowych i dostosowaniu terenu do powszechnie obowiązujących standardów realizacji przedsięwzięć plenerowych	1) likwidacja barier architektonicznych ciągów komunikacyjnych i obiektów użyteczności publicznej; 2) budowa podziemnych parkingów i miejsc postojowych na terenie Starego Miasta; 3) rewaloryzacja terenów zieleni;
Wykreowanie miejsc rekreacji i integracji społecznej – atrakcyjne zagospodarowanie brzegów rzeki Soły i organizacja zdarzeń sportowo-kulturalno-edukacyjnych	1) zagospodarowanie bulwarów nad Sołą pod kątem rekreacyjno – turystycznym; 2) utworzenie Centrum Obsługi Odwiedzających Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau; 3) stworzenie w Oświęcimiu prężnego ośrodka praw człowieka we współpracy z oświęcimskimi instytucjami prowadzącymi działalność edukacyjną, w tym organizacja Oświęcimskiego Forum Pokojowego;

W latach 2017-2018 zagospodarowano bulwary poprzez usytuowanie Strefy Wypoczynku Bulwary z placem zabaw dla dzieci i urządzeniami do ćwiczeń.

Ponadto Miasto posiada opracowane projekty budowlano-wykonawcze dotyczące inwestycji na terenie Starego Miasta, wykonane w ramach przedsięwzięcia dofinansowanego ze środków MRPO na lata 2007-2013 pn. „Przygotowanie dokumentacji dla projektu „Oświęcimska Przestrzeń Spotkań”:

1. Projekt budowlano-wykonawczy zagospodarowania terenu Bulwarów w Oświęcimiu

Obszar planowanej inwestycji obejmuje prawobrzeżną część terenów wzdłuż rzeki Soły, położonych w południowo-zachodniej części miasta, pomiędzy granicą lasu łęgowego po południowej stronie stadionu Klubu Sportowego „Soła”, a terenami Towarzystwa Salezjańskiego. W ramach zadania inwestycyjnego przewiduje się zagospodarowanie północnej części Bulwarów na cele wypoczynkowe i rekreacyjno-sportowe, a także przebudowę ul. Parkowej oraz ul. Przecznej, budowę parkingu w okolicy KS „Soła” oraz budowę pola kamperowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

2. Koncepcję wraz z projektem budowlano-wykonawczym zagospodarowania przestrzeni w rejonie Starego Miasta w Oświęcimiu

Obszar planowanej inwestycji obejmuje prawobrzeżną część terenów wzdłuż rzeki Soły pomiędzy ulicami Dąbrowskiego, Berka Joselewicza, Bulwary oraz wschodnią część terenu Towarzystwa Salezjańskiego, co łącznie daje powierzchnię ok. 0,6 ha. Obecnie obszar zagospodarowany jest m.in. na potrzeby parkingu. Celem inwestycji jest stworzenie przestrzeni publicznej o charakterze śródmiejskim, o wysokim standardzie użytkowym i estetycznym. Miejsce to ma służyć rekreacji dla mieszkańców i turystów, a jednocześnie dawać przestrzeń do organizacji wydarzeń plenerowych. Projekt obejmuje między innymi budowę zielonych tarasów oraz parkingu podziemnego.

Dla obu wyżej wymienionych inwestycji Miasto posiada ważne pozwolenie na budowę, jednak ich realizacja uzależniona jest od możliwości uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych.

Wymienione powyżej działania wskazują, że sukcesywnie wykonywane są zadania zawarte w Gminnym Programie Opieki nad zabytkami miasta Oświęcimia, uchwalonym uchwałą Rady Miasta Oświęcim Nr XIII/226/15 z dnia 15 września 2015r. Każdego roku w budżecie miasta zabezpieczane są środki finansowe na prowadzenie prac zmierzających do odnowy, przebudowy lub zachowania historycznej tkanki miasta, zarówno przez samo miasto jak i inne podmioty w ramach udzielanych dotacji.

Zatwierdzam
(data, miejsce, podpis prezydenta)